

Rezoluția Banca delle Marche de către autoritățile italiene a fost determinată în principal de faptul că aceasta era în curs de a intra în dificultate

Comisia nu poate fi considerată răspunzătoare pentru împiedicarea salvării acesteia

Reclamantele erau acționare și titulare de obligații subordonate Banca delle Marche, care era principala instituție bancară din Regione Marche (regiunea Marche, Italia).

La 9 ianuarie 2012, Banca d'Italia (Banca Italiei) a constatat că Banca delle Marche arăta „semne de dificultate în creștere” și a subliniat că controalele efectuate evidențiaseră deficiențe grave în sistemele de control intern care determină repercusiuni inevitabile asupra „expunerii semnificative [...] la riscuri de credit și financiare”. La 15 octombrie 2013, Banca delle Marche a fost plasată sub administrare extraordinară, în special ca urmare a unor „disfuncții și nereguli [...] grave”

La 10 octombrie 2014, în cadrul unei faze de examinare preliminară deschise din proprie inițiativă cu privire la intervențiile de sprijin avute în vedere de Fondo interbancario di tutela dei depositi (FITD - Fondul interbancar de protecție a depozitelor, Italia), schema italiană de garantare a depozitelor sub forma unui consorțiu de drept privat între băncile care administrează fonduri proprii, în favoarea unei alte bănci italiene, Banca Tercas¹, și a Banca delle Marche, Comisia Europeană a adresat autorităților italiene o solicitare de informații, subliniind că nu se putea exclude faptul că intervențiile respective constituiau ajutoare de stat. În ipoteza în care Banca d'Italia ar intenționa să autorizeze o asemenea intervenție, era adecvat ca aceste autorități să notifice măsura în cauză înainte de aprobarea sa².

Prin scrisoarea din 21 august 2015, cu privire la procedura privind Banca delle Marche, Comisia a amintit posibilitatea existenței unui ajutor de stat și a invitat autoritățile italiene să îi furnizeze informații actualizate în această privință și să renunțe la punerea în aplicare a oricărei măsuri a FITD înainte de notificarea sa și obținerea unei decizii din partea sa.

La 8 octombrie 2015, FITD a stabilit și a aprobat elementele- cheie ale unei a doua tentative de intervenție de sprijin în favoarea Banca delle Marche și a informat Banca d'Italia cu privire la aceasta.

Prin scrisoarea din 19 noiembrie 2015, Comisia a atras atenția autorităților italiene în special asupra faptului că utilizarea unei scheme de garantare a depozitelor pentru recapitalizarea unei bănci³ era condiționată de aplicarea normelor în materie de ajutoare de stat.

La 21 noiembrie 2015, Banca d'Italia a inițiat o procedură de rezoluție al cărei proiect a fost notificat prealabil Comisiei. **În acest proiect, Banca d'Italia a arătat printre altele că o recapitalizare a Banca delle Marche de către FITD nu a putut avea loc, în lipsa unei „evaluări pozitive prealabile din partea Comisiei [...] cu privire la compatibilitatea [acestei operațiuni] cu normele [Uniunii] în materie de ajutoare de stat”.**

¹ A se vedea Hotărârea Curții din 2 martie 2021, Comisia/Italia și alții [C-425/19 P](#), (a se vedea de asemenea [comunicatul de presă 30/21](#)).

² În conformitate cu cerințele articolului 108 alineatul (3) TFUE.

³ Articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind schemele de garantare a depozitelor (JO 2014, L 173, p. 149).

Apreciind că Comisia a împiedicat, prin intermediul unor instrucțiuni nelegale comunicate autorităților italiene, salvarea prin recapitalizare a Banca delle Marche de către FITD, reclamantele au introdus o acțiune la Tribunalul Uniunii Europene prin care au solicitat stabilirea răspunderii extracontractuale a Uniunii și constatarea angajării acesteia. Potrivit reclamantelor, Comisia ar fi împiedicat o astfel de salvare și ar fi determinat autoritățile italiene să inițieze o procedură de rezoluție a Banca delle Marche în temeiul normelor de drept italian care transpun Directiva 2014/59⁴.

Prin hotărâre, **Tribunalul respinge acțiunea reclamantelor pentru motivul că acestea nu au stabilit existența unei legături de la cauză la efect între comportamentul pretins nelegal al Comisiei și prejudiciul pretins**, astfel încât nu sunt îndeplinite condițiile pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii.

Aprecierea Tribunalului

Cu titlu introductiv, Tribunalul amintește că angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii⁵ este subordonată îndeplinirii unui ansamblu de condiții, și anume existența unei încălcări suficient de grave a unei norme de drept al cărei obiect este conferirea de drepturi particularilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate directă între încălcarea obligației care revine autorului actului și prejudiciul suferit de părțile vătămate. Această din urmă condiție privește existența unei legături suficient de directe de la cauză la efect între comportamentul instituțiilor Uniunii și prejudiciu, legătură pentru care revine reclamantului sarcina de a face dovada, astfel încât comportamentul reproșat trebuie să fie cauza determinantă a prejudiciului. În plus, răspunderea extracontractuală a Uniunii nu poate fi angajată fără a fi îndeplinite toate condițiile aplicabile obligației de reparare a prejudiciului, astfel încât lipsa întrunirii uneia dintre aceste condiții este suficientă pentru respingerea acțiunii.

În cadrul aprecierii condiției privind existența unei legături de cauzalitate suficient de directe, Tribunalul respinge argumentația reclamantelor potrivit căreia scrisorile și luările de poziție provizorii ale Comisiei care au condus la adoptarea deciziei de rezoluție a Banca delle Marche ar fi rezultatul unei nerespectări de către Comisie a noțiunii de „ajutor”, în măsura în care aceasta ar fi apreciat în mod eronat că, în pofida caracterului lor privat, intervențiile FITD constituiau măsuri imputabile statului italian și care cuprindeau resurse de stat. Potrivit Tribunalului, **întrucât Comisia a amintit autorităților italiene necesitatea de a notifica în prealabil și de a nu pune în aplicare posibile măsuri de ajutor în favoarea băncii respective, aceste scrisori și luări de poziție nu conțin nicio apreciere juridică în raport cu criteriile noțiunii de „ajutor”**. Prin urmare, Comisia nu s-a exprimat nici cu privire la o măsură concretă, nici cu privire la modul precis în care ar interpreta noțiunea de „ajutor”. În consecință, Comisia nici nu a amenințat autoritățile italiene să blocheze sau să interzică eventuale intervenții ale FITD în favoarea Banca delle Marche, nici nu a exercitat presiuni în acest sens.

În această privință, Tribunalul consideră că **reclamantele nu pot invoca în mod întemeiat decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare privind intervenția FITD în favoarea Banca Tercas, adoptată la 27 februarie 2015, în care Comisia apreciasse că această intervenție întrunea criteriile privind imputabilitatea și resursele de stat**. Astfel, spre deosebire de aceste măsuri de sprijin în favoarea Banca Tercas, înainte de adoptarea deciziei de rezoluție a Banca delle Marche, **nu exista nici un proiect de intervenție ferm al FITD în favoarea Banca delle Marche, nici o cerere de autorizare a unui asemenea proiect adresată Banca d'Italia, nici o notificare oficială a acestui proiect, nici alt motiv pentru care Comisia să deschidă o procedură oficială de investigare în acest sens**. Potrivit Tribunalului, era astfel imposibil pentru Comisie să știe cu suficientă precizie dacă eventuala intervenție planificată de

⁴ Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO 2014, L 173, p. 190).

⁵ Articolul 340 al doilea paragraf TFUE.

FITD în favoarea Banca delle Marche era susceptibilă să îndeplinească criteriile unui ajutor de stat.

Tribunalul subliniază **că elementele decisive în favoarea deciziei de rezoluție a Banca delle Marche erau faptul că Banca delle Marche era în curs de a intra în dificultate, fapt demonstrat de pierderile totale de 1,445 miliarde de euro și de un deficit patrimonial de 1,432 miliarde de euro** afișat la 30 septembrie 2015, precum și faptul că, în cursul procedurii de administrare extraordinară, nu fusese posibil să se determine intervenții din partea sectorului privat capabile să soluționeze situația sa de criză.

Pe de altă parte, chiar înainte de transpunerea în dreptul italian a Directivei 2014/59, care ar fi făcut posibilă o asemenea intervenție de sprijin, comisarii extraordinari ai Banca delle Marche au semnalat Banca d'Italia situația iminentă de încetare a plății a acestei bănci și au arătat că se temeau că salvarea sa nu putea interveni în timp util ținând seama de situația sa financiară. Potrivit Tribunalului, acest lucru indică **în sine imposibilitatea unei intervenții rapide a FITD, independent de eventuala necesitate de a o notifica în prealabil Comisiei**⁶.

În plus, Tribunalul respinge susținerile reclamantelor potrivit cărora comportamentul pretins nelegal reproșat Comisiei ar fi împiedicat salvarea Banca delle Marche și ar fi fost cauza efectivă și exclusivă a prejudiciului suferit de acestea. Potrivit Tribunalului, deși acest comportament a jucat un anumit rol în procesul de investigare care a determinat autoritățile italiene să decidă rezoluția băncii respective, decizia lor **de a iniția procedura de rezoluție a Banca delle Marche, adoptată în exercitarea competențelor lor proprii și a marjei lor de apreciere, nu era mai puțin autonomă, neinfluențată în mod decisiv de atitudinea Comisiei, și era întemeiată în esență pe constatarea lor că această bancă era în curs de a intra în dificultate**, ceea ce constituia cauza determinantă a rezoluției menționate. Prin urmare, Tribunalul constată că reclamantele nu au demonstrat corespunzător cerințelor legale că, în lipsa comportamentului pretins nelegal al Comisiei, FITD, cu acordul autorităților italiene și în special al Banca d'Italia, ar fi fost efectiv în măsură să procedeze la salvarea Banca delle Marche în noiembrie 2015.

MENTIUNE: Împotriva deciziei Tribunalului se poate declara recurs la Curte, numai pentru motive de drept, în termen de două luni și zece zile de la comunicarea acesteia.

MENTIUNE: Acțiunea în anulare are ca obiect anularea acelor acte ale instituțiilor Uniunii care sunt contrare dreptului Uniunii. Cu respectarea anumitor condiții, statele membre, instituțiile europene și particularii pot sesiza Curtea de Justiție sau Tribunalul cu o acțiune în anulare. Dacă acțiunea este întemeiată, actul este anulat. Instituția autoare a actului trebuie să ia măsuri pentru a elimina eventualul vid juridic creat prin anularea acestuia.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Tribunalului.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

⁶ Articolul 108 alineatul (3) TFUE.